

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie november 2012

II. senát

Nálezy:

spisová značka	II. ÚS 340/09
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	31. mája 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 26 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplývalo, že okresnému súdu bol doručený návrh JUDr. Š. H., B. , z 2. júla 2007, ktorým sa domáhal proti sťažovateľke ako odporkyni zaplataenia sumy 2 000 000 Sk z titulu náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu, že «<i>denník Plus jeden deň, ktorého vydavateľom je odporca (sťažovateľka, pozn.) dňa 29. 5. 2007 v čísle 122, ročník 2, na strane 2 uverejnil titulok s názvom „Harabin chráni vrahov“ a týmto nepravdivým tvrdením neoprávnene zasiahol do jeho osobnostných práv, čím znížil jeho dôstojnosť, vážnosť a česť v takej intenzite, že sú splnené zákonné podmienky ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre priznanie nemajetkovej ujmy</i>» (citované z rozsudku okresného súdu zo 6. decembra 2007, pozn.). O návrhu rozhodol okresný súd rozsudkom zo 6. decembra 2007 tak, že sťažovateľke uložil zaplatiť navrhovateľovi 500 000 Sk a nahradiť trovy konania vo výške 62 000 Sk a trovy právneho zastúpenia vo výške 99 957 Sk, pričom vo zvyšnej časti ho zamietol. Sťažovateľka podala proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutých častiach potvrdil a uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 20 014,50 Sk.</p> <p>Sťažovateľka v úvodnej časti sťažnosti formulovala svoje výhrady k rozsudku okresného súdu. Podľa sťažovateľky súd prvého stupňa vychádzal v označenom rozsudku z nesprávnych skutkových zistení, keďže jeho skutkové závery („... <i>Súd vychádzal z toho, že tento zásah do práv navrhovateľa, ktorého cieľom bolo znížiť jeho dôstojnosť a vážnosť, mal širokú publicitu, a preto aj následky tohto zásahu sú omnoho vážnejšie a citeľnejšie, ako to vyplýva aj z výpovedí svedkov vypočutých v tomto konaní. Negatívny dopad tohto zásahu do práv navrhovateľa sa premietol nielen do sféry odborného a profesionálneho života ale zasiahol aj do sféry súkromného a spoločenských vzťahov navrhovateľa... Uverejnením predmetného výroku odporca výrazne znížil aj dôveryhodnosť navrhovateľa v očiach všetkých občanov SR.</i>“) nemajú žiadnu oporu v dokazovaní; podľa jej názoru „<i>žiadna ujma na strane žalobcu, ktorá by vznikla v príčinnej súvislosti so zverejnením titulku, ktorý je žalobcom označovaný za neoprávnený zásah do jeho práva na ochranu osobnosti, nebola v prvostupňovom konaní zistená</i>“.</p> <p>Sťažovateľka namietala tiež nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa, ktoré malo spočívať predovšetkým v jeho právnom závere, že titulok „<i>Harabin chráni vrahov</i>“ (ďalej aj „<i>inkriminovaný titulok</i>“) je nepravdivým skutkovým tvrdením.</p>

	<p>V tejto súvislosti sťažovateľka zdôraznila, že <i>«Podľa ustálenej judikatúry je, pri posudzovaní otázok pravdivosti alebo nepravdivosti tvrdení alebo charakteru úsudkov zverejnených v tlači, z hľadiska hodnotenia ich obsahu, potrebné vychádzať vždy z kontextu článku. Súčasťou článku je vždy aj titulok, resp. nadpis článku, preto ani v danom prípade nemožno vnímať vetu „Harabin chráni vrahov“ bez kontextu článku. Zo znenia článku samotného nevyplýva popis žiadnej činnosti žalobcu, ktorou by chránil vrahov. Zo znenia článku je zrejmé, že na ministerstve, ktoré vedie ako minister žalobca, sa pripravuje novela trestného zákona, ktorá uvažuje so znížením trestných sadzieb. V tomto kontexte nemožno titulok chápať ako tvrdenie faktu, tvrdenie nejakej konkrétnej činnosti žalobcu, ktorou tento chráni vrahov... V danom prípade sa teda jedná sa teda nie o tvrdenie faktu, alebo o hodnotiaci úsudok, vyslovenie názoru autora článku.»</i></p> <p>Sťažovateľka vyjadrila tiež nesúhlas s právnym záverom okresného súdu, podľa ktorého v predmetnej veci vyhodnotil v prospech navrhovateľa skutočnosť, že <i>„bol v čase zverejnenia článku verejným činiteľom vo funkcii Ministra spravodlivosti SR a pôvodným povolaním sudcom“</i>, hoci podľa jej názoru táto skutočnosť mala byť vyhodnotená v jej prospech, keďže <i>„výkonná moc je povinná strpieť široký rámec kritiky“</i>.</p> <p>Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľka predovšetkým namietala, že odvolací súd v ňom <i>„nevyriešil právnu otázku, či sa jedná v danom prípade o tvrdenie faktu, alebo hodnotiaci úsudok“</i>.</p> <p>Sťažovateľka tiež tvrdila, že v postupe krajského súdu došlo k procesnému pochybeniu, ktoré malo spočívať v zamietnutí jej návrhu na prerušenie odvolacieho konania.</p> <p>V rámci svojej argumentácie sťažovateľka poukázala aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (konkrétne na právne názory vyslovené vo veciach Haes a Gijsels proti Belgicku, Prager a Oberschlick proti Rakúsku a Lingens proti Rakúsku) a v nadväznosti na to tvrdila, že krajský súd <i>„v miere nie nevyhnutnej obmedzil ústavné právo sťažovateľa na slobodu prejavu zakotvené v čl. 26 ods. (2) ústavy“</i>.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplývalo, že sťažovateľka zastávala názor, že krajský súd napadnutým rozsudkom <i>„v miere nie nevyhnutnej obmedzil“</i> jej základné právo na slobodu prejavu na úkor navrhovateľovho práva na ochranu osobnosti. Sťažovateľka považovala skutkové a právne názory, na ktorých je založený rozsudok krajského súdu za <i>„zjavne neodôvodnené až arbitrárne“</i>, keďže krajský súd (najmä)</p> <ol style="list-style-type: none"> dostatočne neobjasnil, či predmetom neoprávneného zásahu bol len titulok „Harabin chráni vrahov“ alebo celý článok uvedený citovaným titulkom (ďalej len „inkriminovaný článok“), sa nevysporiadal s otázkou, či v danom prípade ide o tvrdenie faktu alebo hodnotiaci úsudok, bez akceptovateľného odôvodnenia zamietol jej návrh na prerušenie konania do rozhodnutia ústavného súdu o jej sťažnosti, ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu z 8. októbra 2008. <p>II.1 Všeobecné východiská pre rozhodovanie ústavného súdu (ku konfliktu medzi slobodou prejavu a právom na ochranu osobnosti)</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že jeho kľúčovou úlohou v tomto konaní bolo posúdiť, či krajský súd napadnutým rozsudkom ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom rozhodol v spore o ochranu osobnosti medzi sťažovateľkou (ako vydavateľkou denníka Plus jeden deň, v ktorom bol uverejnený inkriminovaný titulok a inkriminovaný článok) a navrhovateľom, u ktorého malo podľa záverov okresného súdu, ako aj krajského súdu dôjsť uverejnením inkriminovaného titulku, resp. inkriminovaného článku k neprípustnému zásahu do jeho osobnostných práv, ktorý zakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.</p> <p>Z uvedeného vyplývalo, že podstatou sporu, ku ktorému sa v sťažovateľkinej veci ústavný súd musel vyjadriť, bol konflikt medzi ústavou garantovanou slobodou prejavu a základným právom vyhľadávať a rozširovať informácie sťažovateľky (čl. 26 ústavy) a právom na ochranu osobnosti navrhovateľa, ktoré je taktiež garantované ústavou (najmä čl. 19 ústavy).</p>

Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy. Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody.

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú ústavný súd konštantne zohľadňuje vo svojej rozhodovacej činnosti, sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti a jednu zo základných podmienok jej rozvoja a sebarealizácie jednotlivca. Uplatňuje sa nielen vo vzťahu k „informáciám“ a „myšlienkam“, ktoré sa prijímajú priaznivo, resp. sa pokladajú za neurážlivé a neutrálne, ale aj k tým, ktoré urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát alebo časť obyvateľstva. Vyžaduje si to pluralizmus, znášanlivosť a veľkorysosť, bez ktorých nemožno hovoriť o „demokratickej spoločnosti“.

Ústavný súd ďalej uviedol, že v niektorých situáciách však musí sloboda prejavu ustúpiť. Limitačné klauzuly vyjadrené čl. 26 ods. 4 ústavy (a tiež v čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) explicitne uvádzajú dôvody obmedzenia slobody prejavu, pričom ide o obmedzenia, ktoré musia zodpovedať vždy demokratickému charakteru spoločnosti („opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“). Dôvodom takéhoto obmedzenia môže byť aj „ochrana práv a slobôd iných“, teda okrem iného aj záruky vyplývajúce zo základného práva na ochranu osobnosti v rozsahu garantovanom v čl. 19 ústavy a konkretizovanom najmä v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré chránia súkromné osoby pred neoprávnenými zásahmi zo strany iných súkromných osôb alebo štátu.

Ústavný súd vychádzajúc zo záväznosti ústavy pre všetky orgány verejnej moci (všeobecné súdy nevynímajúc) konštatoval, že pri rozhodovaní sporov vo veciach ochrany osobnosti musí byť vždy zohľadnená ochrana slobody prejavu, a to minimálne v rozsahu jej ústavných záruk

Keďže sťažovateľke bola rozsudkom okresného súdu uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 500 000 Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy za uverejnenie inkriminovaného výroku, resp. inkriminovaného článku, ktorú krajský súd namietaným rozsudkom potvrdil, bolo nepochybné, že rozhodnutiami všeobecných súdov došlo k zásahu do ústavou garantovanej slobody prejavu sťažovateľky, t. j. došlo k jej obmedzeniu. Úlohou ústavného súdu bolo ale posúdiť, či v danom prípade išlo z ústavného hľadiska o akceptovateľné obmedzenie slobody prejavu a základného práva na informácie a či krajský súd pri svojom rozhodovaní rešpektoval požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy.

II.2 K proporcionalite zásahu do slobody prejavu sťažovateľky

Pre tento účel, obdobne ako v iných porovnateľných prípadoch, ústavný súd vykonal test proporcionality založený na hľadaní odpovedí na otázky KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO v danom prípade „hovoriť“ (uverejnil informáciu).

II.2.1 KTO zásah do práva na ochranu osobnosti (práva na súkromie) vykonal

Ústavný súd konštatoval, že z judikatúry EŠLP vyplýva, že privilegované postavenie z hľadiska ochrany slobody prejavu patrí novinárom a masmédiám, a to zvlášť pri informovaní o veciach verejného záujmu.

Sťažovateľka bola v danom prípade teda „nositeľkou“ slobody prejavu, a preto sa na ňu vzťahovala zvýšená ochrana (privilegované postavenie) poskytovaná novinárom, resp. masmédiám, ktorú bolo potrebné pri rozhodovaní predmetnej veci zo strany všeobecných súdov primeraným spôsobom zohľadniť.

II.2.2 O KOM bol inkriminovaný titulok a inkriminovaný článok a do koho osobnostnej sféry zasahoval

Ústavný súd uviedol, že hranice akceptovateľnej kritiky sú najširšie u politikov, ku ktorým nepochybné treba na jednom z prvých miest zaradiť členov vlády, a najužšie

u „bežných“ občanov.

V posudzovanom prípade bolo nepochybné, že inkriminovaný titulok sa týkal navrhovateľa, keďže v ňom bol identifikovaný výslovným uvedením jeho priezviska. Nebolo sporné, že v čase uverejnenia inkriminovaného titulku bol navrhovateľ ústavným činiteľom – členom vlády [ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky], pričom pre väčšinu verejnosti bola známa aj skutočnosť, že navrhovateľ je pôvodným povolaním sudca, pričom túto skutočnosť okresný súd ale zjavne vyhodnotil v neprospech sťažovateľky (a nie naopak), ktorá to v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu podľa názoru ústavného súdu oprávnené namietal. Z citovaného (ako aj celkového obsahu inkriminovaného článku) bolo možné uzavrieť, že aj v inkriminovanom článku bol Š. H. prezentovaný v postavení verejného činiteľa — člena vlády a ministra spravodlivosti, ktorý reprezentuje v očiach čitateľskej verejnosti justíciu a nesie (politickú) zodpovednosť za príslušný rezort [Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky] vrátane legislatívnych prác na novelizácii Trestného zákona a ich potenciálnych dôsledkov na spoločenskú prax. Ústavný súd akceptoval, že navrhovateľ je pre čitateľov známy aj zo svojho pôsobenia ako sudcu, ale v danom prípade táto skutočnosť nezohrávala zásadnejšiu úlohu. V inkriminovanom článku je Š. H. v pozícii člena vlády (politika), ktorý musí znieť aj v súlade so stabilizovanou judikatúrou ESLP v porovnaní s inými osobami (vrátane sudcov) vyššiu mieru kritiky.

Podľa názoru ústavného súdu trebalo pri posudzovaní tejto otázky vychádzať z funkcie, ktorý titulok (nadpis) v printových médiách plní. Jeho funkciou (účelom) je upútať a zaujať čitateľa k tomu, aby si článok prečítal a až na tomto základe si osvojil tlačou ponúkané informácie a urobil si o nich vlastný úsudok. Vychádzajúc z tejto funkcie titulku možno aj z hľadiska ochrany práva na súkromie dotknutých osôb vo všeobecnosti akceptovať a tolerovať, že sa v titulku objavujú expresívnejšie, provokujúce či zveličujúce vyjadrovacie prostriedky, a to zvlášť vtedy, ak ide o médium bulvárneho typu, ku ktorým denník Plus jeden deň v zásade možno zaradiť. Vychádzajúc z v rozhodnutí ústavného súdu citovaných častí napadnutého rozsudku krajského súdu sa námietka sťažovateľky, podľa ktorej krajský súd dostatočne neobjasnil, či predmetom neoprávneného zásahu bol len inkriminovaný titulok alebo celý (inkriminovaný) článok, javila aj podľa názoru ústavného súdu ako opodstatnená a signalizovala vnútornú rozpornosť argumentácie krajského súdu.

II.2.3 ČO bolo obsahom inkriminovaného článku, na ktorý mal inkriminovaný titulok upútať

V súvislosti s posudzovaním tohto kritéria ústavný súd zdôraznil, že kľúčovým poslaním tlače je predovšetkým vyhľadávať a rozširovať informácie a myšlienky o otázkach verejného záujmu, pričom zároveň je nepochybniteľným právom verejnosti takéto informácie prijímať (dostať). K otázkam verejného záujmu v prvom rade patria veci súvisiace s činnosťou štátnych orgánov, ako aj osôb, ktoré ich reprezentujú, teda osôb pôsobiacich vo verejnom živote. Tieto otázky „*môžu a majú byť verejne posudzované*“ (IV. ÚS 302/2010, m. m. tiež nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 453/03).

Z už uvedeného vyplývalo, že predmetom inkriminovaného článku boli v prvom rade informácie o legislatívnych prácach nad novelizáciou Trestného zákona, ktoré vecne patria do rezortu ministerstva spravodlivosti. Za týchto okolností bolo prirodzené, že objektom inkriminovaného článku (resp. kritiky v ňom obsiahnutej) bol (a aj mal byť) aj navrhovateľ ako verejná osoba zodpovedajúca vo vzťahu k verejnosti za činnosť ministerstva spravodlivosti a tiež ako osoba, ktorá zriadila na účely vypracovania novelizácie Trestného zákona odbornú komisiu, v ktorej pracovali ním ustanovení odborníci.

Ústavný súd navyše uviedol, že v inkriminovanom článku navrhovateľ vystupoval nielen ako verejný činiteľ, ale aj ako mediálne známa osoba symbolicky stelesňujúca justíciu, čo malo tiež istý vplyv na jeho klasifikáciu, ale tiež na posudzovanie predmetnej veci.

Inkriminovaný titulok „Harabin chráni vrahov“ bolo potrebné podľa názoru ústavného súdu považovať za integrálnu súčasť článku, pričom bolo zjavné, že z jeho obsahu nevyplýval popis žiadnej činnosti navrhovateľa, ktorou by chránil vrahov, ale bolo z neho zrejmé, že informoval o pripravovanej novelizácii Trestného zákona,

v ktorej sa uvažovalo aj o znížení trestných sadzieb. Išlo teda o informáciu o dôležitej veci verejného záujmu, ktorá zároveň obsahuje prvky kritiky. V širšom zmysle išlo o politický prejav. Tento druh prejavu spadá jednoznačne pod ochranu čl. 26 ústavy.

II.2.4 KDE bol inkriminovaný titulok uverejnený

Ústavný súd konštatoval, že inkriminovaný článok s inkriminovaným titulkom bol uverejnený v denníku Plus jeden deň, ktorý má celoslovenskú pôsobnosť a pomerne vysoký náklad (nie však v televízii či inom elektronickom médiu, ktoré sú z tohto hľadiska posudzované prísnejšie). V danom prípade bolo však nutné vnímať kritérium miesta distribúcie inkriminovaného článku v spojení s kritériom ich autora. Ak je jeho autorom novinár, tak jeho privilegované postavenie do určitej miery neutralizuje kritérium miesta ich zaznenia.

II.2.5 KEDY bol inkriminovaný článok uverejnený

Ústavný súd uviedol, že inkriminovaný článok bol uverejnený v čase, keď reálne prebiehali legislatívne práce nad novelizáciou Trestného zákona, t. j. noviny, ktoré sťažovateľka vydáva, aktívne reagovali v aktuálnom čase na problematiku, ktorá je predmetom verejného záujmu. Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že bolo v súlade s poslaním tlače, a teda aj denníka Plus jeden deň, v tomto čase o problematike, ktorá tvorila obsah inkriminovaného článku, čitateľskú verejnosť informovať.

II.2.6 AKO boli informácie v inkriminovanom článku formulované

Európsky súd pre ľudské práva pri posudzovaní limitov slobody prejavu starostlivo rozlišuje medzi faktami a hodnotiacimi úsudkami. Existenciu faktov možno preukázať, zatiaľ čo otázka pravdivosti hodnotiacich úsudkov nepripúšťa dôkazy. Aj keď hodnotiaci úsudok vzhľadom na svoj subjektívny charakter vylučuje dôkaz pravdy, musí vychádzať z dostatočného faktického základu. Z uvedeného vyplýva, že ak v konkrétnom prípade sú z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti posudzované hodnotiace úsudky, tak je ochrana výrokov takéhoto charakteru z hľadiska slobody prejavu s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu intenzívnejšia ako v prípade uverejnenia faktov (skutkových tvrdení), ktoré sa môžu ukázať neskôr ako nepravdivé.

V posudzovanej veci krajský súd (obdobne ako okresný súd) vychádzal zo skutočnosti, že k neprípustnému zásahu do osobnostných práv navrhovateľa došlo „zverejnením difamujúceho skutkového tvrdenia, resp. publikovaním neprípustného titulku...“ (s. 5 namietaného rozsudku), pričom inkriminovaný výrok („Harabin chráni vrahov“) považoval za tvrdenie (fakt), ktoré je nepravdivé. Tento záver krajského súdu ústavný súd akceptoval, keďže podklad, z ktorého ho odvolací súd (a pred ním aj okresný súd) vyvodil, tvoril len obsah inkriminovaného titulku. Ústavný súd už ale uviedol (pozri úvahy v častiach II.2.2 a II.2.3 tohto nálezu), že nepovažuje za správne, ak všeobecný súd rozhodujúci o veci nezohľadní, resp. nedostatočne zohľadní organickú väzbu medzi titulkom (nadpisom) určitého článku a jeho vecným obsahom. Pri „izolovanom“ posudzovaní by totiž väčšinu titulkov (nadpisov) uverejňovaných v tlači bolo potrebné charakterizovať ako skutkové tvrdenia (fakty), hoci skutočným zámerom ich autorov je len prostredníctvom titulkov upútať pozornosť čitateľov na článok, ktorý poskytuje informácie vo forme hodnotiacich úsudkov. Zároveň ústavný súd zdôraznil, že izolovaným posudzovaním titulku spravidla nemožno dôjsť hodnoverne k záveru, či v ňom obsiahnuté tvrdenie je pravdivé alebo naopak nepravdivé.

Podľa názoru ústavného súdu bolo žiaduce aj zo strany vo veci sťažovateľky konajúcich všeobecných súdov považovať inkriminovaný titulok „Harabin chráni vrahov“ za integrálnu súčasť inkriminovaného článku a na tomto základe vyvodzovať vo vzťahu k nemu právne závery. V tejto súvislosti ústavný súd konštatoval, že z inkriminovaného článku nevyplýval popis žiadnej takej činnosti navrhovateľa, ktorou by chránil vrahov.

Ústavný súd pripustil, že článok vyznieval sarkasticky (čo je typické pre žurnalistiku), nie však zákerne. Samotný článok neobsahoval urážlivé, útočné či neslušné vyjadrenia, pričom v celkovom kontexte nebol formulovaný v podobe faktických tvrdení, ale naopak, v podobe hodnotiacich úsudkov jeho autora o negatívnom

	<p>dopade pripravovanej novelizácie Trestného zákona na kriminalitu. Zároveň trebalo uviesť, že hodnotiace úsudky autora vychádzali z reálneho faktického základu.</p> <p>Aj ústavný súd považoval hodnotiace závery autora inkriminovaného článku za zjednodušené a odborné spochybniteľné, zároveň ale podčiarkol, že autor článku mal ústavou garantované právo takéto hodnotiace úsudky vysloviť, pričom zároveň považoval za potrebné zdôrazniť, že zo samotného článku nebolo možné vyvodit' hodnotiaci úsudok jeho autora, podľa ktorého by navrhovateľ chránil vrahov.</p> <p style="text-align: center;">II.3 K námietke zamietnutia návrhu na prerušenie konania krajským súdom</p> <p>Ústavný súd považoval za potrebné v súvislosti s touto námietkou sťažovateľky minimálne konštatovať, že s názorom krajského súdu, podľa ktorého sťažovateľkou uvádzaný dôvod na prerušenie konania nebol subsumovateľný pod dôvod podľa § 109 ods. 2 písm. b) OSP, sa nebolo možné bez výhrad stotožniť. Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že o uvedenej sťažnosti sťažovateľky rozhodol nálezom č. k. IV. ÚS 345/09-70 z 24. februára 2011 tak, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Nc 29/2008 z 8. októbra 2008 boli porušené základné práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 v spojení s čl. 144 ods. 1 ústavy.</p> <p>V nadväznosti na v rozhodnutí ústavného súdu citované právne názory bolo z hľadiska v tomto konaní posudzovanej veci sťažovateľky ale podstatné predovšetkým to, že ústavný súd svojím autoritatívnym výrokom v náleze č. k. IV. ÚS 345/09-70 z 24. februára 2011 vyslovil, že o odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd v zložení, ktoré je v rozpore s čl. 48 ods. 1 ústavy, čo už samo osebe spochybňovalo ústavnú akceptovateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu a zakladalo legitímny dôvod na jeho zrušenie.</p> <p style="text-align: center;">II.4 Závery</p> <p>Na základe týchto okolností považoval ústavný súd právny záver krajského súdu vyjadrený v napadnutom rozsudku, v zmysle ktorého sťažovateľka neprípustným spôsobom zasiahla do osobnostných práv, z ústavného hľadiska za neakceptovateľný a neudržateľný, o to viac, že v predmetnej veci rozhodol krajský súd v takom personálnom zložení, ktorým v zmysle nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 345/09-70 z 24. februára 2011 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.</p> <p>Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 26 ods. 2 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy.</p> <p>Sťažovateľka požadovala priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 6 638,78 €, pričom v tejto súvislosti uviedla, že jeho „zaplatenie bude pre budúcnosť dostatočne motivujúce neprivodzovať rozhodovaním porušiteľa obmedzovanie ústavných práv tretích osôb a na strane sťažovateľa primeraným zadostučinením za starosti spojené s priebehom sporu v súdnom konaní...“. Podľa názoru ústavného súdu bolo v posudzovanom prípade možné porušenie označených základných práv sťažovateľky v plnej miere kompenzovať zrušením rozsudku krajského súdu a vrátením veci na ďalšie konanie. Ústavný súd preto tomuto návrhu sťažovateľky nevyhovel</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>ESEP: Prager a Oberschlick v. Rakúsko z 26. Apríla 1995, Bladet Tromso a Stensaas proti Nórsku z 20. Mája 1999, Wirtschafts-Trend Zeitschriften-Verlagsgesellschaft m. b. H. (č. 3) v. Austria z 13. decembra 2005, Krone Verlag GmbH & Co. KG v. Austria z 26. Februára 2002, Lingers c. Rakúsko, Feldek c. Slovenská republika z 12. Júla 2001, Jerusalem c. Rakúsko z 27. Februára 2001</p> <p>Ústavný súd ČR: I. ÚS 453/03</p>

<p>spisová značka</p>	<p style="text-align: center;">II. ÚS 62/2012</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Mészáros</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález - vyhovené</p>

dátum rozhodnutia	11. októbra 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Zo sťažnosti vyplývalo, že uznesením okresného súdu z 28. apríla 2011 právoplatným 5. mája 2011 bolo začaté konkurzné konanie na majetok dlžníka (obchodnej spoločnosti). Uznesením okresného z 9. mája 2011, ktoré sa stalo právoplatným 18. mája 2011, bol sťažovateľ ustanovený do funkcie predbežného správcu dlžníka. Počas výkonu funkcie predbežného správcu sťažovateľ postupne vyhotovil a doručil okresnému súdu v súlade s výrokom uznesenia o ustanovení za predbežného správcu postupne tri podrobné písomné správy o stave zisťovania majetku dlžníka a vykonaných úkonoch. Po doručení tretej správy doručil sťažovateľ do podateľne okresného súdu vyúčtovanie hotových výdavkov s návrhom na priznanie odmeny ako predbežného správcu. Požadoval priznanie odmeny vo výške 663,88 € a hotových výdavkov vo výške 425,66 €, ktoré neskôr doplnil o 24 €, teda na celkovú sumu 449,66 €. Uznesením okresného súdu z 30. júna 2011 bola sťažovateľovi priznaná odmena za výkon funkcie predbežného správcu vo výške 331,94 € a náhrada preukázaných výdavkov vo výške 449,66 €. Na základe odvolania sťažovateľa uznesením krajského súdu bolo uznesenie okresného súdu v napadnutej časti potvrdené. Podľa názoru sťažovateľa uzneseniami všeobecných súdov, a to pokiaľ išlo o priznanú výšku odmeny, došlo k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru. Okresný súd priznal sťažovateľovi popri plnej náhrade hotových výdavkov odmenu vo výške 331,94 €, teda zníženú na polovicu oproti výške odmeny, ktorú sťažovateľ uplatňoval. Podľa názoru okresného súdu priznanú odmenu bolo potrebné znížiť v súlade s ustanovením § 11 ods. 5 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Hoci sťažovateľ prvú a druhú správu predložil v súlade s uznesením o ustanovení do funkcie predbežného správcu, ktoré nadobudlo právoplatnosť 18. mája 2011, tretiu správu nepodal do 28 dní od ustanovenia do funkcie, teda do 15. júna 2011, ale až 16. júna 2011 osobne. Preto došlo k zníženiu odmeny o 50 %. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom poukázal na svoje elektronické podanie z 15. júna 2011 uskutočnené prostredníctvom portálu http://portal.justice.sk. Krajský súd síce potvrdil uznesenie okresného súdu, avšak z odlišných dôvodov. Podľa názoru krajského súdu totiž sťažovateľovi začala plynúť lehota na predkladanie jednotlivých správ odlišne, než to on usúdil. S poukazom na ustanovenie § 199 ods. 1 a 9 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov dospel k záveru, že lehoty na podávanie správ začali sťažovateľovi plynúť nie v deň nasledujúci po dni uverejnenia uznesenia o ustanovení za predbežného správcu v Obchodnom vestníku, ale v deň nasledujúci po dni, keď bolo toto uznesenie sťažovateľovi doručené. Keďže k doručeniu uznesenia došlo 13. mája 2011, lehoty začali plynúť 14. mája 2011.</p>
ratio decidendi	<p>Z pohľadu ústavného súdu bolo potrebné predovšetkým konštatovať, že príslušné ustanovenia zákona o konkurze vyložili všeobecné súdy odchylné, pretože kým podľa interpretácie okresného súdu bolo rozhodujúce, kedy bolo uznesenie o ustanovení predbežného správcu uverejnené v Obchodnom vestníku, podľa názoru krajského súdu za rozhodujúci bolo potrebné považovať deň, keď uznesenie bolo doručené sťažovateľovi ako predbežnému správcovi.</p> <p>Vzhľadom na okolnosti daného prípadu ústavný súd nepovažoval za podstatné, ktorý z uvedených výkladov príslušných ustanovení zákona o konkurze bol správny. Za rozhodujúcu okolnosť bolo potrebné totiž v tomto prípade považovať skutočnosť, podľa ktorej samotný okresný súd poskytol sťažovateľovi 19. mája 2011 úradnú informáciu o tom, že jeho uznesenie z 9. mája 2011 o ustanovení sťažovateľa za predbežného správcu nadobudlo právoplatnosť 18. mája 2011.</p> <p><i>„Keďže súčasťou princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy je aj oprávnené očakávanie subjektov práv, že príslušné orgány štátu budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov a že tieto budú správne vykladať a aplikovať, nie je z ústavného hľadiska udržateľné, aby dobromyseľný účastník dovolacieho konania spoliehajúc sa na správnosť informácie o dátume právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu poskytnutej súdom prišiel o súdnu ochranu následkom pochybenia, ktorého sa dopustil súd.“</i> (I. ÚS 1/03 v spojení s II. ÚS 48/97)</p>

	<p>Ústavný súd teda konštatoval, že vzhľadom na princípy právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy, súčasťou ktorých je aj oprávnené očakávanie subjektov práv, že príslušné orgány štátu budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov a že tieto budú správne vykladať a aplikovať, nie je z ústavného hľadiska udržateľné, aby dobromyseľný účastník konania spoliehajúci sa na správnosť informácie súdu o dátume právoplatnosti uznesenia ukladajúceho mu splniť určité povinnosti v stanovených lehotách nedostal súdnu ochranu svojich práv v plnom rozsahu následkom pochybenia, ktorého sa dopustil súd v súvislosti s informáciou o dátume právoplatnosti uznesenia.</p> <p>Vzhľadom na uvedené úvahy bolo potrebné záver krajského súdu, podľa ktorého bola odmena pre sťažovateľa z dôvodu oneskoreného podania tretej správy právom krátená o polovicu, považovať za arbitráry. Ústavne súladný výklad mal totiž vychádzať pri stanovení začiatku plynutia 28-dňovej lehoty na podanie správy z dátumu právoplatnosti, ako tento vyznačil okresný súd na uznesení z 9. mája 2011. Preto došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 1/03, II. ÚS 48/97

spisová značka	II. ÚS 400/2011
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	11. októbra 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Zo sťažnosti vyplývalo, že sťažovateľka bola správkyňou konkurznej podstaty úpadcu (obchodná spoločnosť), na majetok ktorého bol vyhlásený konkurz uznesením krajského súdu. Úpadca ešte pred vyhlásením konkurzu podal na krajskom súde žalobu o zaplatenie peňažnej pohľadávky proti dlžníkovi (obchodná spoločnosť). Spoločnosť S. (obchodná spoločnosť) po začatí súdneho podala návrh na pripustenie zmeny účastníka na strane žalobcu, ktorý odôvodnila zmluvou o postúpení žalovanej pohľadávky z úpadcu na ňu ako na postupníka. Uznesením krajského súdu bola zmena účastníka pripustená tak, že z konania vystúpil úpadca a na jeho miesto vstúpila ako nová žalobkyňa spoločnosť S.. Hoci podľa § 14 ods. 1 písm. a) a h) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov vyhlásenie konkurzu má aj ten účinok, že oprávnenie nakladať s majetkom podstaty, ako aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty, prechádzajú na správcu a zanikajú úpadcove príkazy, plnomocenstvá, prokúry a dosiaľ neprijaté návrhy na uzavretie zmluvy, krajský súd vychádzal zo splnomocnenia, ktoré úpadca ešte pred vyhlásením konkurzu udelil JUDr. J. V. na zastúpenie v konaní, i keď v čase rozhodovania krajského súdu bol už konkurz vyhlásený a uznesenie doručil tomuto splnomocnencovi. Toto doručenie vzhľadom na uvedené skutočnosti nebolo možné považovať za riadne doručenie. Uznesenie bolo napokon doručené sťažovateľke ako jedinej oprávnenej osobe až na jej výslovnú žiadosť ako správkyne konkurznej podstaty. Podľa názoru krajského súdu na základe predložených dôkazov bolo preukázané, že nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná. Podľa presvedčenia sťažovateľky však zmluva o postúpení pohľadávky, ktorou žalobkyňa preukazovala prevod práv, bola absolútne neplatná, a to z viacerých dôvodov, ktoré sťažovateľka podrobne rozviedla. Uznesením najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu bolo odvolanie sťažovateľky odmietnuté ako podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený. Podľa názoru najvyššieho súdu odvolanie podala neoprávnená osoba, pretože ho podala sťažovateľka ako správkyňa konkurznej podstaty v postavení vedľajšieho účastníka na strane žalobkyne.</p>

	<p>Podľa názoru sťažovateľky došlo k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru. Z rozhodnutí všeobecných súdov totiž vlastne vyplýva, že účastník konania stráca opravný prostriedok, pokiaľ po vydaní rozhodnutia sa stane v tom istom konaní vedľajším účastníkom.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd konštatoval, že sťažovateľka zdôrazňovala, že vystupovala tak v odvolacom, ako aj v dovolacom konaní v postavení úpadcu ako pôvodného žalobcu, a nie ako vedľajší účastník.</p> <p>Najvyšší súd bol presvedčený, že sťažovateľka ako vedľajší účastník nebola oprávnená podať odvolanie, a preto odmietnutie jej dovolania bolo správne a náležité zdôvodnené.</p> <p>Z pohľadu ústavného súdu bolo potrebné predovšetkým prisvedčiť najvyššiemu súdu, podľa ktorého v čase, keď úpadca ako pôvodný žalobca prostredníctvom sťažovateľky ako správkyne konkurznej podstaty podal odvolanie proti uzneseniu krajského súdu o pripustení zámény účastníka konania na strane žalobcu, bola sťažovateľka ako správkyňa konkurznej podstaty považovaná za vedľajšieho účastníka na strane žalobkyne v zmysle uznesenia z 13. marca 2007. Toto uznesenie bolo vydané síce po vydaní uznesenia o pripustení zámény účastníka na strane žalobcu, avšak zároveň pred uplynutím lehoty na podanie odvolania úpadcu ako pôvodného žalobcu proti tomuto uzneseniu.</p> <p>Keďže sa s týmito závermi stotožňovala aj sťažovateľka, boli teda medzi účastníkmi konania nesporné.</p> <p>Naproti tomu ako sporný sa javil ďalší záver najvyššieho súdu, podľa ktorého námietka sťažovateľky týkajúca sa nesprávneho postupu krajského súdu pri doručovaní uznesenia o pripustení zámény účastníka nemá pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle vytknutej vady podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku opodstatnenie, lebo pochybenie krajského súdu pri doručovaní uznesenia sa konvalidovalo tým, že krajský súd uznesenie doručil úpadcovi ako pôvodnému žalobcovi, a to prostredníctvom sťažovateľky, pričom podané odvolanie nebolo odmietnuté ako oneskorené. Najvyšší súd preto nemohol ani súhlasiť s tým, že by už toto pôvodné chybné doručovanie malo za následok odňatie možnosti úpadcovi ako pôvodnému žalobcovi konať pred súdom tým, že by sa mu odňala možnosť podať v zákonnej lehote riadny opravný prostriedok.</p> <p><i>„Zmyslom ústavného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať a rozhodnúť.“</i> (I. ÚS 62/97)</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že základné právo na súdnu ochranu si v materiálnom zmysle vyžaduje takú aplikáciu zákonných ustanovení o procesnom postupe všeobecného súdu, ktorá zabezpečí reálny prístup účastníka konania k súdu, a to vrátane odvolacieho súdu. A fortiori to platí v prípade, ak všeobecný súd chybné postupoval. Z ústavného hľadiska sa javí ako popretie samej podstaty práva na prístup k súdu, ak účastník konania prišiel o prístup k odvolaciemu súdu (o meritórne konanie a rozhodnutie o odvolaní) v dôsledku pochybenia samotného všeobecného súdu.</p> <p>Už na prvý pohľad bolo zrejmé, že o vedľajšom účastenstve sťažovateľky v konaní bolo možné uvažovať iba v prípade, ak pôvodný žalobca (za ktorého konala sťažovateľka ako správkyňa konkurznej podstaty) stratil svoje postavenie žalobcu. Sťažovateľka totiž nemôže byť súčasne žalobkyňou, ale aj vedľajším účastníkom v tom istom súdnom konaní.</p> <p>Ústavný súd uviedol, že z uvedeného dôvodu bola celkom neakceptovateľná a vnútorne protirečivá právna konštrukcia najvyššieho súdu, podľa ktorej sťažovateľku bolo treba pri doručovaní uznesenia krajského súdu považovať za žalobkyňu, avšak pri rozhodovaní o jej odvolaní sa už malo vychádzať z toho, že je vedľajším účastníkom, ktorý nie je oprávnený podať odvolanie.</p> <p>Za osobitej procesnoprávnej situácie, ktorá vznikla nesprávnym postupom krajského súdu pri doručovaní uznesenia, bolo treba vychádzať nielen pri doručovaní uznesenia sťažovateľke, ale aj pri rozhodovaní o odvolaní proti nemu z toho, že sťažovateľka konala v mene úpadcu ako pôvodného žalobcu. Znamenalo to nielen to, že odvolanie, ktoré podala, bolo včasné, ale aj to, že išlo o odvolanie oprávneného subjektu, o ktorom sa malo meritórne konať a rozhodnúť.</p> <p>Ústavný súd uviedol, že záver najvyššieho súdu, podľa ktorého dovolanie opierajúce sa o ustanovenie § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku bolo</p>

	<p>neprípustné pre nenaplnenie tejto skutkovej podstaty, sa vo svetle už uvedeného javil ako arbitrárny a ústavne neudržateľný, pretože vo svojich dôsledkoch znamenal popretie samej podstaty základného práva na súdnu ochranu vo vzťahu k právu na prístup k odvolaciemu súdu. Došlo preto k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Naproti tomu nebolo možné prisvedčiť námietke sťažovateľky, podľa ktorej bolo dovolacie uznesenie vnútorne rozporné, keďže najvyšší súd na jednej strane v dôvodoch uznesenia meritórne hodnotil dovolacie argumenty sťažovateľky ako nedôvodné, avšak v rozpore s tým z výroku uznesenia vyplývalo, že dovolanie odmietol ako neprípustné. Podľa názoru sťažovateľky z procesnoprávneho hľadiska prichádzalo do úvahy v takomto prípade nie odmietnutie, ale zamietnutie dovolania, teda meritórne rozhodnutie.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že dovolanie, prípustnosť ktorého sa opiera o ustanovenie § 237 Občianskeho súdneho poriadku, je prípustné len za splnenia dvoch podmienok. Dovolateľ musí predovšetkým tvrdiť existenciu niektorej z väd uvedených v tomto ustanovení, no okrem toho táto vada musí byť aj objektívne daná. Inými slovami, dovolanie opierajúce sa o ustanovenie § 237 Občianskeho súdneho poriadku môže byť buď odmietnuté ako neprípustné, alebo mu môže byť vyhovené. Neprichádza teda do úvahy zamietnutie takéhoto dovolania ako procesne prípustného, avšak vecne nedôvodného (na rozdiel od dovolania, ktorého prípustnosť sa opiera o ustanovenie § 238 a § 239 Občianskeho súdneho poriadku).</p> <p>Hoci sťažovateľka tvrdila, že došlo aj k porušeniu jej základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, neuviedla žiadne skutkové okolnosti, z ktorých by porušenie týchto základných práv mohlo vyplývať. Preto v tejto časti nebolo možné jej sťažnosti vyhovieť</p> <p>Ústavný súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd: I. ÚS 62/97</p>

Nálezy – prietahy v konaní:

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 309/2011</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Juraj Horváth</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené – v časti nevyhovené (priznanie finančného zadosťučinenia)</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>11. júla 2012</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia (fyzické osoby) namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o určení neplatnosti kúpnych zmlúv. Konanie sa začalo v roku 2006.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Pokiaľ išlo o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitost predmetnej veci.</p> <p>2. Pokiaľ išlo o správanie sťažovateľov ako účastníkov konania, ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti na strane sťažovateľov, ktoré by im bolo možné pričítať ako prekážku pre riadny procesný postup v konaní.</p> <p>Sťažovateľom bolo možné nanajvyš vyčítať to, že vzhľadom na začatie konania vo veci samej 23. novembra 2006 svoje právo podať sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu na účely dosiahnutia nápravy nevyužili už skôr, resp. využili ho až 7. januára 2011.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci</p>

	<p>a konštatoval, že okresný súd bol v danej veci dlhodobo nečinný viac ako tri roky. Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas viac ako troch rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia ako navrhovatelia v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy. Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov bolo potrebné považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu okresného súdu.</p> <p>Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vzhľadom na to, že napadnuté konanie vedené okresným súdom bolo skončené vyhlásením rozsudku vo veci samej, ktorý bol potvrdený rozsudkom krajského súdu z 29. marca 2012, bolo bez právneho dôvodu, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov [§ 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde].</p> <p>Vzhľadom na okolnosti danej veci, najmä vzhľadom na to, že akonáhle sťažovatelia využili tie prostriedky nápravy, ktoré od začiatku napadnutého konania mali k dispozícii, a 7. januára 2011 podali sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu, tento prostriedok nápravy sa ukázal byť účinným, okresný súd v rýchlom slede vykonal úkony smerujúce k rozhodnutiu a už po piatich mesiacoch došlo vo veci k vyhláseniu meritórneho rozhodnutia, ktoré v spojení s rozsudkom krajského súdu dňa 19. mája 2012 nadobudlo právoplatnosť. Ústavný súd teda osobitne prihliadol na to, že predmetná vec bola v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne ukončená poskytnutím súdnej ochrany sťažovateľom, preto dospel k názoru, že aj konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je za týchto okolností pre sťažovateľov dostatočným zadosťučinením.</p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p> spisová značka</p>	<p> II. ÚS 227/2012</p>
<p> sudca spravodajca</p>	<p>Juraj Horváth</p>
<p> druh konania</p>	<p> čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p> nález – vyhovené</p>
<p> dátum rozhodnutia</p>	<p>11. októbra 2012</p>
<p> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p> čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p> skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ (fyzická osoba) namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o ochranu osobnostných práv. Konanie sa začalo v roku 2003.</p>
<p> ratio decidendi</p>	<p>1. Pokiaľ išlo o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že konanie o ochranu osobnosti nie je vo všeobecnosti po právnej a skutkovej stránke zložitým konaním a patrí do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecného súdництва s rozsiahlou judikatúrou v tejto oblasti. Ústavný súd síce v danom prípade pripustil určitú faktickú zložitost' veci súvisiacu s nariadením znaleckého dokazovania, ktorého nariadenia sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhal sám sťažovateľ (9. októbra 2007), avšak podľa názoru ústavného súdu v danom prípade ani táto skutočnosť neprispela k podstatnému predĺženiu posudzovaného konania.</p> <p>2. Pokiaľ išlo o správanie sťažovateľa ústavný súd na jeho strane nezistil v podstate žiadne také skutočnosti, ktoré by na prvý pohľad prispeli k predĺženiu posudzovaného konania, avšak na strane druhej ústavný súd podotkol, že sťažovateľ musí ako účastník konania strieť predĺženie konania v dôsledku ním realizovaných procesných oprávnení priznaných mu zákonom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd s prihliadnutím na § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho</p>

	<p>poriadku, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, zaoberal aj postupom okresného súdu, pričom ústavný súd v jeho potupe nezistil žiadne obdobie absolútnej nečinnosti, ktoré by mohlo, resp. ktoré by ovplyvnilo celkovú dobu posudzovaného konania.</p> <p>Okresný súd podľa zistenia ústavného súdu uskutočnil vo veci do času rozhodovania ústavného súdu celkovo 13 pojednávanií, pri svojom postupe sa snažil zachovávať princíp kontradiktórnosti konania a vyjadrenia účastníkov konania zasielal na zaujatie stanoviska protistrane tak, aby im na pojednávaní boli zrejme ich vzájomné postoje, a tiež primerane reagoval na procesné návrhy účastníkov konania.</p> <p>Skutočnosťou, ktorú však bolo možné okresnému súdu vytknúť, bol jeho málo rázny a plynulý postup voči ustanovenej súdnej znalkyni, ktorá sa s predložením znaleckého posudku oproti stanovenej 60-dňovej lehote omeškala o 8 mesiacov. Okrem tohto ústavný súd tiež poukázal na skutočnosť, že do času rozhodovania ústavného súdu nebolo rozhodnuté o odvolaniach sťažovateľa z 30. marca 2011 proti uzneseniu z 15. marca 2011, ktorým mu bola uložená povinnosť zložiť preddavok na znalecké dokazovanie, a o jeho odvolaní z 9. mája 2012 proti uzneseniu o znalečnom z 20. apríla 2012, pričom na účel ich vybavenia nebol spis stále predložený krajskému súdu.</p> <p>Vzhľadom na celkovú dĺžku napádaného konania (9 rokov) ústavný súd konštatoval, že táto bola ako celok neprijateľná a odporujúca imperatívu primeraného a plynulého konania, ktorý vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Na základe uvedených zistení ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľovi priznal ústavný súd primerané finančné zadostučinenie v sume 1000 €.</p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p> spisová značka</p>	<p> II. ÚS 106/2012</p>
<p> sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Mészáros</p>
<p> druh konania</p>	<p> čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p> nález – vyhovené</p>
<p> dátum rozhodnutia</p>	<p>18. októbra 2012</p>
<p> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p> čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p> skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ (fyzická osoba) namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote postupom krajského súdu v konaní o ochranu osobnosti. Konanie sa začalo v roku 2009.</p>
<p> ratio decidendi</p>	<p>1. Pokiaľ išlo o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani podpredseda krajského súdu vo svojom vyjadrení (okrem toho, že „<i>spis má 355 listov</i>“) nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitost' predmetnej veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom. Dĺžka napadnutého konania teda nebola vyvolaná správaním sťažovateľa.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukázal na to, že nebolo možné pochybovať o tom, že aj povaha ochrany osobnosti si vyžadovali osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená,</p>

	<p>aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že trvanie napadnutého odvolacieho konania viac ako dvadsaťpäť mesiacov bolo v kontexte celkového trvania konania o ochrane osobnosti, ktoré sa na súde I. stupňa začalo 6. augusta 2002, už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané.</p> <p>K uvedenej nečinnosti, a teda k priedňhom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Obranu zákonnej sudkyne, že vec „nemohol skôr rozhodnúť z objektívnych dôvodov, pretože v senáte z dôvodu vysokého počtu nevybavených spisov, sú nevybavené staršie veci ako predmetná vec“, nebolo možné akceptovať.</p> <p>Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priedňhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vzhľadom na to, že 30. mája 2012 bolo v predmetnej veci na krajskom súde vyhlásené rozhodnutie, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.</p> <p>Ústavný súd priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 500 €.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

spisová značka	II. ÚS 191/2012
sudca spravodajca	Juraj Horváth
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	18. októbra 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ (fyzická osoba) namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedňhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o výmaze osoby z obchodného registra. Konanie sa začalo v roku 2004.</p>
ratio decidendi	<p>Zo sťažnosti a z jej príloh vyplývalo, že sťažovateľ (pôvodne podnikajúci pod obchodným menom „S.“, pozn.) sa návrhom na začatie konania doručeným obvodnému súdu 18. júna 1993 domáhal svojho výmazu ako podnikateľa – fyzickej osoby z obchodného registra. Obvodný súd rozhodol o návrhu uznesením z 23. mája 1994, ktorým konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil, avšak na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením z 31. marca 2011 uznesenie obvodného z 23. mája 1994 ako nezákonné zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.</p> <p>1. Pokiaľ išlo o kritérium zložitosti veci, z charakteru okresným súdom vykonaných procesných úkonov v danej veci, ako ani z predmetu konania, ktorým je výmaz podnikateľského subjektu z obchodného registra, ústavný súd nevyvodil, resp. nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by zakladala faktickú alebo právnu zložitost' posudzovaného konania a súčasne by bola príčinou odôvodňujúcou jeho celkovú dĺžku trvania.</p> <p>2. Pokiaľ išlo o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd v prvom rade zdôraznil jednu zo základných zásad práva, a to zásadu „iura vigilantibus, non dormientibus prosunt“, v zmysle ktorej je právo dané v prospech bdelych, a nie spiacich, t. j. v prospech tých, ktorí sa o svoje veci starajú, čo platí o to viac v prípadoch, keď je účastník konania kvalifikovane právne zastúpený, tak ako to bolo aj v tomto prípade. Sťažovateľ a ani jeho právny zástupca sa viac ako 14 rokov nezaujímal, resp. nijako nebdeli a nestrážili stav sťažovateľom vyvolaného konania na jeho výmaz ako podnikateľského subjektu z obchodného registra, čo je o to viac závažnejšie, že sťažovateľovi bola 6. júla 1993 a jeho právnenmu zástupcovi 1. marca 1994 doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku s poučením o dôsledkoch jeho nezaplatenia, takže mali vedomosť o ďalšom možnom postupe okresného súdu v danej veci,</p>

	<p>avšak napriek tomu tieto výzvy ostali márne a bez odozvy. Okrem tohto bolo možné sťažovateľovi tiež vytknúť, resp. pripočítať na jeho ľarchu aj to, že vzhľadom na začatie konania podaním návrhu 18. júna 1993 svoje právo podať sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu na dosiahnutie nápravy (ktorú v zmysle svojej judikatúry ústavný súd považuje za účinný prostriedok nápravy) nevyužil už skôr, resp. aj podľa vlastného tvrdenia ju využil až 4. júna 2009. To isté platí, aj pokiaľ išlo o využitie možnosti podania sťažnosti ústavnému súdu.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj postupom okresného súdu (pôvodne obvodného súdu) a v tejto súvislosti prihliadol aj na § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá.</p> <p>Vzhľadom na to, že v období od 18. júna 1993, t. j. od podania návrhu, až do 9. októbra 2008, keď sťažovateľ priamo na okresnom súde osobne prevzal uznesenie obvodného súdu z 23. mája 1994 o zastavení konania, sťažovateľ ani jeho vtedajší právny zástupca (ako to už bolo uvedené) nad výsledkom nimi vyvolaného konania nijako nebdeli, nebolo možné „nečinnosť“ okresného súdu (pôvodne obvodného súdu) v tomto období považovať za porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.</p> <p>Pokiaľ išlo o postup okresného súdu (pôvodne obvodného súdu) v čase po 9. októbri 2008, keď si sťažovateľ priamo na okresnom súde osobne prevzal uznesenie obvodného z 23. mája 1994 o zastavení konania, tento nebolo možné kvalifikovať ako efektívny a koncentrovaný. Okresný súd napríklad celkovo 3-krát vydával z dôvodu chýb v písaní opravné uznesenia k svojim rozhodnutiam (5. mája 2009, 8. júna 2009 a 4. septembra 2012) a tiež napríklad krajský súd 3-krát vrátil spis bez vybavenia okresnému súdu na odstránenie procesných väd ako predčasne alebo nedôvodne predložený (17. decembra 2008, 17. júna 2010 a 16. mája 2011). Tieto skutočnosti nepochybne prispeli k celkovej dĺžke posudzovaného konania.</p> <p>Vzhľadom na uvedené a berúc do úvahy zistenú neefektívnu a nesústredenú činnosť okresného súdu, v dôsledku ktorej došlo k predĺženiu posudzovaného konania o viac ako 2 roky a 2 mesiace, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v označenom konaní (pôvodne postupom obvodného súdu) došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov. Sťažovateľovi priznal ústavný súd primerané finančné zadošťučinenie v sume 2500 €.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 239/2012</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Juraj Horváth</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené – v časti nevyhovené (priznanie finančného zadošťučinenia)</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>18. októbra 2012</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka (fyzická osoba) namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o náhrade trov konania. Konanie sa začalo v roku 2007.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Pokiaľ išlo o kritérium zložitost' veci v súvislosti s trovami sporového konania, ústavný súd poznamenal, že rozhodovanie o ich náhrade sa v zmysle ustanovení § 142 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a priori spravuje zásadou zodpovednosti za jeho výsledok, t. j. pomerom úspechu a neúspechu účastníkov, pričom priznanie náhrady trov konania sťažovateľke proti žalobcom v zmysle ustanovenia § 143 OSP, ktorá v právnej veci žaloby úspech nemala, na tom základe,</p>

	<p>že svojím správaním príčinu na jej podanie, resp. na začatie konania nedala, prípadne nepriznanie náhrady trov konania účastníkovi v zmysle ustanovenia § 150 ods. 1 OSP predstavujú vo vzťahu k tejto zásade výnimku.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného, aj keď na jednej strane bolo možné uviesť, že aplikácia ustanovení § 143, ako aj § 150 ods. 1 OSP pri rozhodovaní o náhrade trov sporového konania kladie na postup všeobecných súdov požiadavku vyššej miery dôslednosti, obozretnosti a v neposlednom rade zmyslu pre spravodlivosť, na strane druhej tento určitý vyšší stupeň náročnosti pri rozhodovaní o trovách v právnej veci sťažovateľky vzhľadom na okolnosti daného prípadu a pomery účastníkov podľa názoru ústavného súdu nijako neodôvodňoval postup okresného súdu o zistenom trvaní.</p> <p>2. Sťažovateľke bolo možné vytknúť, že vzhľadom na to, že rozsudok okresného súdu z 20. apríla 2007 vo veci samej vrátane výroku o tom, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím, nadobudol právoplatnosť 24. mája 2007, sťažovateľka svoje právo podať sťažnosť na prieťahy predsedovi okresného súdu v zmysle § 63 a nasl. zákona o súdoch na účely dosiahnutia nápravy nevyužila už skôr, resp. podľa vlastného tvrdenia ho využila až 21. septembra 2009. To isté platilo, aj pokiaľ išlo o využitie možnosti podania sťažnosti ústavnému súdu.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj postupom okresného súdu a v tejto súvislosti prihliadol aj na § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá.</p> <p>Ústavný súd zistil, že konanie okresného súdu v sťažovateľkou namietanej časti, resp. o jeho trovách, sa nevyznačovalo plynulým a efektívnym postupom.</p> <p>Vzhľadom na uvedené a berúc do úvahy najmä obdobie nečinnosti od 17. augusta 2010 do 2. februára 2012, čo predstavuje obdobie 1 rok a viac ako 5 mesiacov, nasledujúce potom, čo sťažovateľka už využila možnosť dosiahnutia nápravy podaním sťažnosti na prieťahy, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v označenom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vzhľadom na skutočnosť, že konanie vedené okresným súdom bolo právoplatne skončené 13. marca 2012, a to nadobudnutím právoplatnosti uznesenia zo 7. februára 2012, ústavný súd nepovažoval za potrebné prikázať okresnému súdu ďalej konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Vzhľadom na okolnosti danej veci dospel ústavný súd k názoru, že konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo pre sťažovateľku dostatočným zadost'učinením.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 553/2011</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Mészáros</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>25. októbra 2012</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ (fyzická osoba) namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní o určení neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru. Konanie sa začalo v roku 2004.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Pokiaľ išlo o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že rozhodovanie v okolnostiach danej veci mohlo predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci s nutnosťou znaleckého dokazovania. Neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný nemohol pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci.</p>

	<p>Napokon ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukázal na to, že trvanie tohto konania 7,5 roka, pričom o trovách konania v čase rozhodovania ústavného súdu ešte nebolo ani právoplatne rozhodnuté, bolo už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané. Pozornosti ústavnému súdu pritom neušlo, že v dôsledku odvolaní účastníkov konania bol spis na krajskom súde asi 2 roky, za toto obdobie však spravidla nemôže zodpovedať okresný súd.</p> <p>Uvedená nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu nebola v kontexte 7,5 rokov trvania napadnutého konania ničím ospravedlniteľná, pretože počas minimálne poldruha roka nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatoval, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, ktoré neboli spôsobené zložitou vecou ani správaním účastníkov konania, ale v dôsledku postupu súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľovi priznal ústavný súd primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 €.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 566/2011</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Mészáros</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené (priznanie finančného zadosťučinenia)</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>25. októbra 2012</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia (fyzické osoby) namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o návrhu na vydanie platobného rozkazu. Konanie sa začalo v roku 2007.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Pokiaľ išlo o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že rozhodovanie v okolnostiach danej veci mohlo predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci s nutnosťou znaleckého dokazovania. Neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemohol pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľiek v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukázal na to, že trvanie tohto konania viac ako 5 rokov iba na súde prvého stupňa bolo už samo osebe neprimerané.</p> <p>Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomenul,</p>

	<p>že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že okresný súd bol v posudzovanej veci opakovane neefektívne činný.</p> <p>Uvedená neefektívna činnosť, resp. nečinnosť okresného súdu nebola v kontexte 5 rokov trvania napadnutého konania ničím ospravedlniteľná, pretože počas minimálne jedného roka súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľky ako navrhovateľky v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy.</p> <p>Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nebolo možné prihliadnuť na skutočnosti označované ako „objektívne“ vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane uviedol, že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia.</p> <p>Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľiek na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Vzhľadom na to, že sťažovateľky, ktoré boli kvalifikovane právne zastúpené, vôbec neuviedli, z akých konkrétnych dôvodov sa domáhajú priznania primeraného finančného zadosťučinenia, ústavný súd sťažovateľkám finančné zadosťučinenie nepriznal.</p> <p>Ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESRP a iných súdov</p>	<p>***</p>

Spracoval: Mgr. Tomáš Majerník

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.